

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Bohuslava Hnízdila v právní věci žalobce: **J. Š.**, zastoupeného Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímалovou, advokátkou, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 18. 7. 2007, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 6. 2008, č. j. 4 Cad 78/2007 - 145,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Dagmar Rezkové Dřímалové **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v částce 2400 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalované ze dne 18. 7. 2007, č. X, byla zamítnuta žádost žalobce o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“). Žalovaná v odůvodnění rozhodnutí uvedla, že podle posudku Pražské správy sociálního zabezpečení ze dne 26. 6. 2007 není žalobce plně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 10 %, přičemž podle § 39 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec plně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 %.

V žalobě proti uvedenému rozhodnutí žalobce namítl, že během pobytu (od 13. 10. 1998) v diagnostickém ústavu byl dlouhodobě šikanován; jeho ústavní výchova dále probíhala

v Dětském domově Čeladná až do 6. 3. 2001, kdy byl svěřen do péče prarady MgA. K. Š. Po dobu pobytu v dětských zařízeních byl odloučen od rodiny, přičemž v důsledku probíhajících soudních řízení má zdravotní potíže psychického rázu. V roce 2006 byl hospitalizován a operován pro neprůchodnost tenkého střeva, v důsledku čehož mu bylo zakázáno zvedat těžké předměty. Za svůj dosavadní život pracoval 6 měsíců, nemůže vykonávat práci kuchaře, kterým se vyučil. Žalobce trvá na tom, že je plně, nebo částečně invalidní, což dovozuje z vyjádření operátora MUDr. U. ze dne 24. 5. 2007, podle kterého *„nelze vyloučit výskyt kýly v jizvě v budoucnu při zvýšeném fyzickém zatěžování břišních svalů“*, a vyjádření MUDr. M. ze dne 28. 5. 2007, podle něhož *„vzhledem k věku a závažnosti pooperačního průběhu dop. vyvarovat se fyz. namáhavému zaměstnání. Prognóza velmi nejistá z hlediska možné recidivy ileosního stavu, event. kýly v jizvě.“*

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 10. 6. 2008, č. j. 4 Cad 78/2007 - 145, žalobu proti zmíněnému rozhodnutí žalované zamítl. V odůvodnění rozsudku soud uvedl, že si podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, vyžádal posudky Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Praze (dále jen „posudková komise“). První posudek byl vydán dne 12. 12. 2007 za účasti odborné lékařky z oboru interna a druhý byl vydán dne 15. 4. 2008 za účasti odborného lékaře z oboru chirurgie, neboť žalobce nesouhlasil se složením první posudkové komise. Podle obou posudků nebyl žalobce k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí částečně ani plně invalidní. Nešlo o pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 %, ani o schopnost vykonávat pro zdravotní postižení soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek a dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce značně neztěžoval obecné životní podmínky. Žalobcův zdravotní stav byl rovněž posouzen lékařem Pražské správy sociálního zabezpečení dne 26. 6. 2007 se závěrem, že zdravotní postižení odpovídá kapitole X., oddílu C, položce 7, písm. a) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. a jde o 10 % míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti.

Soud v odůvodnění shora uvedeného rozhodnutí dále vyjádřil, že posudky posudkové komise splňují kritéria přesvědčivosti, úplnosti a věrohodnosti. Z posudků vyplývá, že rozhodujícím zdravotním postižením žalobce je stav po operaci mechanického ileu s náhle vzniklou střevní neprůchodností v dubnu 2006, který vznikl v souvislosti s pozánětlivými srůsty v dutině břišní. Od té doby je stav z tohoto hlediska zhojený, pooperační jizvy jsou klidné, zhojené a nejsou přítomné známky kýly. Současně byl vysloven souhlas s názorem, že nelze vyloučit recidivu ileu v budoucnu, stejně tak ji ale není možné jednoznačně potvrdit. Nelze přiznat invaliditu do budoucna, přičemž nelze ani v současnosti předpokládat, že stav po eventuelním ileu v budoucnu bude invalidizující. Míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti byla hodnocena podle kapitoly X., oddílu C., položky 7, písm. a) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. ve výši 10 % z důvodu srůstu pobříšnice bez podstatné odezvy na střevní pasáž. Žalobce se průběžně neléčí, nenavštívil gastroenterologickou ambulanci. Posudková komise neshledala důvod pro zvýšení hodnocení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle § 6 odst. 4 vyhlášky č. 248/1995 Sb.

Soud dospěl k závěru, že posudkové zhodnocení provedené posudkovou komisí je úplné a přesvědčivé. Bylo přihlédnuto ke zdravotnímu stavu žalobce. Nebylo proto na místě vyžádat si posudek znalce, což navrhol žalobce. Provedeným dokazováním soud zjistil, že žalobce k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí nesplňoval podmínku plné invalidity potřebnou pro vznik nároku na plný invalidní důchod. Žalovaná proto vycházela ze správně zjištěného skutkového stavu věci a postupovala v souladu se zákonem. Pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobce dosahuje 10 % a nedosahuje potřebné 66 % míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Některé uváděné důvody, pro které by měl žalobce splňovat nárok na přiznání plného invalidního důchodu, nebylo možno v rámci tohoto řízení hodnotit

jako důvody relevantní. Soud při posuzování nároku na přiznání plného invalidního důchodu vychází ze stěžejního důkazu, a to z posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Uváděné důvody, sociální i osobní, nebylo možno v rámci přezkoumání napadeného rozhodnutí žalované o dávce důchodového pojištění podmíněné zdravotním stavem hodnotit, protože podle § 38 zákona o důchodovém pojištění nejsou kritériem pro posouzení nároku na přiznání plného invalidního důchodu. S ohledem na tyto důvody proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ve včasné kasační stížnosti namítl žalobce (dále též „stěžovatel“), že byl od roku 1998 do roku 2001 chovancem dětských domovů s prokázanou šikanou. Prodělal dvě operace ileu, pročez byl operatérem MUDr. U. a chirurgem MUDr. M. shledán plně invalidním, což soud odmítl respektovat. Tito lékaři mu doporučili „*krátkodobě plný invalidní důchod, do doby, než ... bude schopen dokončit řádně studium ... a následně si najde lehké práci, která mu neudělá kýlu a následně umělý vývod.*“ Soudní moc je podle názoru stěžovatele povinna mu umožnit změnu profese. Stěžovatel dále namítl, že v řízení před soudem nebylo vyhověno jeho požadavku a nebyl ustanoven znalec z oboru chirurgie. Tento požadavek navíc nebyl protokolován. Stěžovatel zdůraznil, že „*krvácí do střev*“. Stěžovatel označil závěry posudkové komise na nekvalifikované, neboť je součástí Ministerstva práce a sociálních věcí a nikoliv Ministerstva zdravotnictví. Je toho názoru, že je plně invalidní, má paralytický ileus, nikoliv srůsty pobřišnice, jak uvedla posudková komise. Zdravotní postižení by mělo být hodnoceno podle kapitoly X., oddílu C, položky 1. přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., neboť ileus není v těchto tabulkách vůbec uveden. Tyto závěry dokládá vyjádření soudního znalce, podle kterého „*jde o závažné postižení zažívacího traktu jak po stránce anatomické, tak funkční s významným potenciálem zhoršování již dnes narušené funkce gastrointestinálního traktu, které vyžaduje trvalé, důsledné dodržování léčebných a preventivních opatření. Potenciál obrožení se rovněž týká i problému anatomických (srůsty) a možnosti vzniku kýly v obou jizvách. Vzhledem k věku nemocného jde o nutnost celoživotních opatření. Vyvarovat se nadměrné fyzické zátěže, jíst často v malých dávkách, pravidelně po malých množstvích, řádně tepelně upravenou stravu, dietní opatření bezzebytková strava.*“. Celkově jeho pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti dosahuje 110 %, neboť trpí chronickým zánětem střev, spasmus, průjmy, krvácením do střev (60 %), srůsty pobřišnice (30 %), navýšení kvůli rekvalifikaci představuje 10 % a dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav představuje další navýšení o 10 %. S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 6. 2008, č. j. 4 Cad 78/2007 - 145, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek soudu prvního stupně v souladu s ustanoveními § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež byly stěžovatelem v kasační stížnosti uplatněny. Přitom neshledal vady uvedené v ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Uvedené stížnostní námítky lze zahrnout pod důvod kasační stížnosti uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť stěžovatel napadá postup a objektivitu závěrů soudu prvního stupně. V této souvislosti je možné odkázat na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž „*neúplné a nepřesvědčivé posouzení rozhodujícího zdravotního postižení v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu, jímž stěžovatelka trpěla ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí, je třeba považovat za vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatelky k uvedenému dni a v jeho důsledku nesprávné posouzení zákonných podmínek plné invalidity ve smyslu § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění jako základního předpokladu pro posouzení*

dalšího trvání nároku na dávku důchodového pojištění, jíž se stěžovatelka domáhá. Jde tedy o jinou vadu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.“ (blíže srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 - 54, publikovaný pod č. 511/2005 Sb. NSS).

Vlastním úvodem je třeba zmínit skutečnost, že předmětem řízení před správními orgány bylo posouzení zdravotního stavu stěžovatele z důvodu zjištění, zda je plně či částečně invalidní, a to pro účely posouzení nároku na plný invalidní důchod, jak vyplývá z jeho žádosti ze dne 9. 5. 2007. V podrobnostech Nejvyšší správní soud odkazuje na § 86 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“). Účastníkem řízení před žalovanou byl stěžovatel, který se nechal zastoupit svou pratetou (obecnou zmocněnkyní) MgA. K. Š. Ta však ve svých četných podáních uplatněných v řízení před správními orgány a posléze i před soudem činila jménem stěžovatele návrhy a připomínky, které nejenže v mnohém nijak nesouvisely s posouzením zdravotního stavu stěžovatele za účelem zjištění plné nebo částečné invalidity, ale často ani nijak nesouvisely s osobou stěžovatele. Nad to Nejvyšší správní soud doplňuje, že obecná zmocněnkyně, vedena patrně dobře míněnou snahou, takřka přetvořila předmět řízení a do značné míry odhlíží od skutečného předmětu řízení. Zcela stranou pak Nejvyšší správní soud ponechává obsah a tón některých podání, které jsou zcela za hranicí slušnosti. Jak v této souvislosti příhodně vyjádřil soud prvního stupně, některé uváděné důvody, pro které by měl stěžovatel splňovat nárok na přiznání plného invalidního důchodu, nebylo možno v rámci tohoto řízení hodnotit jako důvody relevantní. Soud při posuzování nároku na přiznání plného invalidního důchodu vychází ze stěžejního důkazu, a to z posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Stěžovatelem uváděné důvody sociální ani osobní nebylo možno v rámci přezkoumání napadeného rozhodnutí žalované o dávkě důchodového pojištění podmíněné zdravotním stavem hodnotit, protože podle § 38 zákona o důchodovém pojištění nejsou kritériem pro posouzení nároku na přiznání plného invalidního důchodu.

Stěžovatelův zdravotní stav byl nejprve posouzen lékařem Pražské správy sociálního zabezpečení. Ten ve svém posudku ze dne 26. 6. 2007 uvedl, že stěžovatel není plně invalidní a není ani částečně invalidní. Pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele byl hodnocen podle kapitoly X., oddílu C, položky 7., písm. a) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. ve výši 10 %, tudíž nedosáhl potřebné 33 % resp. 66 % míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, která představuje nezbytnou podmínku vzniku částečné, resp. plné invalidity. Podle posudkového lékaře se v případě stěžovatele nejedná o zdravotní postižení odpovídající příloze č. 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb. umožňující soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek, ani se nejedná o zdravotní postižení odpovídající příloze č. 4 uvedené vyhlášky značně ztěžující obecné životní podmínky.

Podle Nejvyššího správního soudu soud prvního stupně postupoval zcela v souladu s ustanovením § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., když si pro posouzení zdravotního stavu stěžovatele v žalobním řízení opatřil posudek posudkové komise ze dne 12. 12. 2007. K tomu shodně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ads 34/2003 - 82, publikovaný pod č. 526/2005 Sb. NSS, podle kterého „za účelem zjištění skutkového stavu, který tu byl v době rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ... (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), může soud uložit posudkové komisi Ministerstva práce a sociálních věcí, aby – na podkladě lékařských zpráv o zdravotním stavu pocházejících převážně z období přiměřeně předcházejícího dni rozhodnutí správního orgánu – vypracovala posudek o zdravotním stavu a schopnosti soustavné výdělečné činnosti ke dni vydání rozhodnutí správního orgánu“. Zmíněný posudek se zabýval zhodnocením stěžovatelova zdravotního stavu nikoli k okamžiku vyhotovení posudku, nýbrž k okamžiku vydání žalobou napadeného rozhodnutí žalované. Jeho cílem bylo zhodnotit, jaký byl zdravotní stav stěžovatele, resp. zda došlo k naplnění podmínek stanovených § 39 odst. 1 písm. a) nebo b) zákona o důchodovém pojištění,

tedy přezkoumat, zda u stěžovatele k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 % nebo zda byl pro zdravotní postižení schopen soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek. Právní základ pro tento postup je obsažen v § 75 odst. 1 s. ř. s., podle něhož soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (žalované). Ke skutečnostem, které nastaly později, se nepřihlíží, čemuž soud prvního stupně dostál. Jen na okraj Nejvyšší správní soud poznamenává, že se nijak nezkoumaly skutečně dosažené výdělky, nýbrž schopnost výdělků dosáhnout právě cestou soustavné výdělečné činnosti.

Ve shora uvedeném posudku posudková komise uvedla, že k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí nebyl stěžovatel plně a ani částečně invalidní. Stav po operačním rozrušení srůstů v břišní dutině byl zhojen, k recidivě ileu nedošlo. Pooperační jizvy byly klidné, bez známek tvorby břišní kýly. Jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou byl stav po operačním rozrušení pozánětlivých srůstů pobříšnice pro akutní střevní neprůchodnost v dubnu 2006. Stěžovatel byl schopen vykonávat práce ve službách i s využitím dosažené kvalifikace, byl schopen i rekvalifikace k pracím spíše administrativního charakteru. Z ryze preventivních důvodů nebyly vhodné fyzicky těžké práce (snížení rizika vzniku kýly v jizvě). Procentní míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti byla zhodnocena podle kapitoly X., oddílu C, položky 7, písm. a) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. ve výši 10 %. Horní hranice byla posudkovou komisí zvolena s ohledem na zažívací obtíže vyžadující dietní opatření. Pro její navýšení podle § 6 odst. 4 uvedené vyhlášky však nebyl shledán posudkový důvod. Posudková komise nicméně celkově uzavřela, že souhlasí s názorem odborníků s tím, že nelze vyloučit recidivu ileu v budoucnosti, stejně tak ale není možné ji jednoznačně potvrdit. Z posudkově medicínského hlediska ale nelze přiznat invaliditu do budoucnosti, nelze ani v současnosti předpokládat, že stav po uzdravení eventuelního ileu v budoucnosti bude invalidizující.

S ohledem na námitky stěžovatele směřující proti složení posudkové komise si soud vyžádal doplňující posudek téže komise ze dne 15. 4. 2008, který byl vydán za účasti odborného chirurga. Nutno v této souvislosti podotknout, že posudky dospěly k týmž závěrům ohledně hodnocení stěžovatelova poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a určení rozhodujícího zdravotního postižení, které je příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Shodně je v nich uvedena 10 % míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Nejvyšší správní soud, shodně se soudem prvního stupně, proto nemá důvod o závěrech v nich obsažených jakkoli pochybovat, zatímco v kasační stížnosti vůči nim stěžovatel uplatňuje řadu námitek, ovšem bez bližší konkretizace a polemizuje s posudkovými závěry v nich obsaženými.

Stěžovatel si pro řízení o kasační stížnosti obstaral posudek znalce z oboru chirurgie. Z něj zcela jednoznačně vyplývá, že stěžovatel trpí závažným postižením zažívacího traktu, které vyžaduje dodržování léčebných a preventivních opatření. Jak je však uvedeno v posudku posudkové komise ze dne 15. 4. 2008, stěžovatel je silný kuřák, životosprávu podle svých sdělení vlastně nedodržuje, resp. dodržuje střídavě. Bylo mu doporučeno podrobnější gastroenterologické vyšetření, zatím však žádné vyšetření neabsolvoval a nijak se neléčil. K sugestivní námitce stěžovatele, že krvácí do břišní dutiny, Nejvyšší správní soud poznamenává, že se jedná o nijak nepodložené tvrzení. Navíc při jednání před posudkovou komisí dne 15. 4. 2008 bylo stěžovateli nabídnuto vyšetření konečníku s tím, že by bylo možné odhalit příčinu jím uváděného krvácení, což však stěžovatel odmítl.

K námitce stěžovatele, že plnou invaliditu stanovili ošetřující lékaři MUDr. U. a MUDr. M., Nejvyšší správní soud odkazuje na jejich vyjádření ze dne 24. 5. 2007, 28. 5. 2007,

6. 12. 2007 a 22. 1. 2008, která jsou součástí dávkového a soudního spisu. Z nich ale nijak nevyplývá, že by tito lékaři shledali stěžovatele plně nebo částečně invalidním. Takovéto posouzení jim konečně ani nepřísluší. Podle § 6 odst. 4 písm. 18 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění účinném do 30. 10. 2007 (tedy k okamžiku vydání žalobou napadeného rozhodnutí a posudku Pražské správy sociálního zabezpečení – pozn. soudu), okresní správy sociálního zabezpečení mj. rozhodují o plné invaliditě. Závěr stěžovatele o jeho invaliditě je tedy toliko laickým tvrzením nedoloženým žádným odborně relevantním posudkem. Ve skutečnosti shora uvedení lékaři v lékařských zprávách, které rovněž citovaly posudky posudkové komise, a posudková komise z těchto lékařských zpráv vycházela, uvedli, že je třeba, aby se stěžovatel vyvaroval zvýšené fyzické námahy. Vyjádřili se rovněž k možnosti recidivy ileu, kdy je podle nich vysoká pravděpodobnost následných komplikací spojených s opakovanou revisí dutiny břišní. Výskyt kýly v jizvě je možný v budoucnu, při zvýšeném fyzickém zatěžování břišních svalů. Současně v nich nikde není vysloven zákaz výkonu práce kuchaře, jak mylně dovozuje stěžovatel. Lékaři toliko vyjádřili doporučení, aby se stěžovatel zdržel fyzicky namáhavých prací a zaměstnání.

Pokud stěžovatel uváděl, že žádá o přiznání plného invalidního důchodu jen do doby, než se rekvalifikuje a najde jiné vhodné zaměstnání, pak Nejvyšší správní soud uvádí, že jde o naprosté nepochopení podstaty a účelu dávky invalidního důchodu, jako dávky podmíněné dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Obzvláště markantní je to v případě dávky plného invalidního důchodu, která se přiznává plně invalidním pojištěncům. Plně invalidním je ten pojištěnec (srov. výše uvedené zákonné podmínky), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu u něj nelze v budoucnu předpokládat, že bude schopen obstarat si prostředky pro živobytí soustavnou výdělečnou činností. Tento výpadek, který je zapříčiněn dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, mají kryt dávkou invalidního důchodu, přičemž koncepce plné invalidity spíše počítá s takovými změnami a zdravotními postiženími, které jsou nevratné, resp. u kterých je možnost schopnosti soustavné výdělečné činnosti v podstatě vyloučena, nebo alespoň podstatně omezena. Tak tomu v případě stěžovatele rozhodně není. Stěžovatel, jak sám uvádí, na základě lékařských doporučení nemůže vykonávat práci kuchaře. Z této skutečnosti však nelze *a priori* a bez odpovídajících relevantních lékařských zpráv a závěrů učinit závěr o plné invaliditě stěžovatele. Nejvyšší správní soud v této souvislosti zdůrazňuje, že těmito zprávami rozhodně nejsou lékařské zprávy MUDr. U. a MUDr. M. uvedené výše.

Co se týče námitky stěžovatele, že nebyl na jeho návrh ustanoven znalec, kterýžto požadavek soudkyně odmítla zaprotokolovat, Nejvyšší správní soud uvádí následující. Požadavek stěžovatele je obsažen v podáních, které jsou součástí spisu. Dále je uveden i v protokolu o jednání ze dne 6. 2. 2008 (č. l. 80) a ze dne 10. 6. 2008 (č. l. 142). Nejvyšší správní soud dále v dané souvislosti odkazuje na právní závěry obsažené v jeho rozsudku ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003 - 48, dostupném na www.nssoud.cz, podle kterých si soud v řízení o přezkoumání rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení vyžádá posouzení zdravotního stavu Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí. Nevzbuzuje-li obsah podaného posudku pochybnosti o své úplnosti a správnosti, není odůvodněn požadavek na doplnění dokazování ustanovením znalce podle § 127 odst. 1 o. s. ř. za použití § 64 s. ř. s. Nad to Nejvyšší správní soud podotýká, že posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí má v řízení, jehož předmětem je přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí ve věcech důchodového pojištění, charakter znaleckého posudku *sui generis*. Soud prvního stupně uvedl, že posudky posudkové komise považuje za úplné a přesvědčivé a nevzbuzující pochybnosti, s čímž Nejvyšší správní soud plně souhlasí. Soud prvního stupně proto v intencích shora uvedené judikatury nijak nepochybil, když návrhu stěžovatele na ustanovení znalce nevyhověl.

Nad rámec námitek Nejvyšší správní soud uvádí, že posudek, který stěžovatel předložil, nijak nevyvrací závěry posudkových komisí a již vůbec v něm není uvedeno, že měl být stěžovatel hodnocen podle jiných ustanovení přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., než hodnocen byl. Zcela absurdní je v této souvislosti závěr stěžovatele, že pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti v jeho případě činí správně 110 %. Podle § 6 odst. 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb. je pro stanovení procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti nutné určit zdravotní postižení, které je příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Je-li těchto postižení více, jednotlivé hodnoty poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti se nescítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a procentní míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení, a to se zřetelem k závažnosti ostatních zdravotních postižení. Není rozhodující množství poruch, či zdravotních komplikací, nýbrž to postižení, které je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Tomu konečně odpovídá i zařazení do kapitoly X., oddílu C, položky 7., písm. a) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., kde je dáno rozpětí míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti 5 % - 10 %. Dovedeno *ad absurdum*, stěžovatel, který navštěvuje školu a je schopen se o sebe postarat, by v takovém případě měl nižší schopnost soustavné výdělečné činnosti než lidé upoutaní na invalidní vozík, vyžadující nepřetržitou asistenci a péči, nebo osoby kupř. s nefunkční či chybějící končetinou, apod. Co se týče aplikace § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb., pak Nejvyšší správní soud odkazuje na posudky posudkových komisí, v nichž je uvedeno, že k dalšímu navýšení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti nebyly dány žádné objektivní důvody. Posudkové orgány při zvolení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele totiž vycházely z rozmezí stanoveného citovanou vyhláškou, přičemž s ohledem na jeho zdravotní stav určily právě horní 10 % míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. K dalšímu navýšení nebyly shledány objektivní důvody.

Posudek lékaře Pražské správy sociálního zabezpečení ze dne 26. 6. 2007 a posudky posudkové komise ze dne 12. 12. 2007 a 15. 4. 2008 se zcela jednoznačně shodly na určení zdravotního postižení, které je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, který vyvolal pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Vzhledem k tomu, že ileus není v kategoriích přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. výslovně uveden, lékaři shodně posoudili stěžovatele podle kapitoly X., oddílu C., položky 7., písm. a) uvedené přílohy. Podle § 6 odst. 6 vyhlášky č. 284/1995 Sb., pokud v příloze č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. není zdravotní postižení, které je příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, uvedeno, stanoví se procentní míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle takového zdravotního postižení uvedeného v této příloze, které je s ním funkčním dopadem nejvíce srovnatelné. Jak je uvedeno v posudcích, v případě stěžovatele jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou byl stav po operačním rozrušení pozánětlivých srůstů pobříšnice pro akutní střevní neprůchodnost v dubnu 2006. Ileus sám o sobě není příčinou invalidity. Jedná se o střevní neprůchodnost, která může mít různé příčiny. Invalidizující je až jeho trvalý důsledek, což však nebylo v posuzovaném případě nijak prokázáno.

Nepřípadné je rovněž tvrzení stěžovatele, že posudkové komise jsou orgány Ministerstva práce a sociálních věcí, pročež nemají dostatek odborných znalostí. Nejvyšší správní soud odkazuje na právní závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2003, č. j. 5 Ads 4/2003 - 35, publikovaného pod č. 33/2003 Sb. NSS, podle kterých *„Ministerstvo práce a sociálních věcí posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise ... Sama skutečnost, že posudková komise je orgánem Ministerstva práce a sociálních věcí, není důvodem k pochybnostem o objektivitě jejích závěrů; ta má být garantována složením posudkových komisí předepsaným § 3 odst. 1 vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti*

orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, podle níž jsou členy posudkových komisí nejen posudkoví lékaři a tajemníci z řad pracovníků Ministerstva práce a sociálních věcí, ale i odborní lékaři jednotlivých klinických oborů, tedy osoby odlišné od pracovníků Ministerstva práce a sociálních věcí.“ Obdobný názor je i v nálezů Ústavního soudu ze dne 1. 11. 1995, sp. zn. II. ÚS 92/95, zveřejněném pod č. 72 ve svazku č. 4 Sbírký nálezů a usnesení Ústavního soudu. Skutečnost, že posudkový orgán je začleněn do působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí, je dána vymezením působnosti tohoto ústředního orgánu státní správy, jak stanoví § 9 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Jejich členy jsou lékaři, tedy osoby disponující příčinným vzděláním a znalostmi.

Klíčovým pro posouzení plné invalidity stěžovatele bylo určení zdravotního postižení, které je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, který vyvolal pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti, a to k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Posudková komise zasedala v řádném složení a její posudek je řádně a srozumitelně odůvodněn, soudem prvního stupně o něm nebyly shledány pochyby, ostatně ani Nejvyšší správní soud je neshledává. Rozhodná je ta skutečnost, že posudky Pražské správy sociálního zabezpečení ze dne 26. 6. 2007 a posudkové komise ze dne 12. 12. 2007 a 15. 4. 2008 dospěly k týmž závěrům ohledně stěžovatelova poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, když je v nich shodně uvedena 10 % míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, přičemž i hodnocení rozhodujícího zdravotního postižení stěžovatele bylo provedeno taktéž shodně podle kapitoly X., oddílu C, položky 7, písm. a) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. Nejvyšší správní soud proto nemá důvod o závěrech v nich obsažených jakkoli pochybovat.

Nejvyšší správní soud proto celkově uzavírá, že stěžovatel byl posouzen všemi posudkovými orgány shodně tak, že není plně ani částečně invalidní. Stěžovatel nebyl k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí plně a ani částečně invalidní, žalovaná proto zamítnutím jeho žádosti nijak nepochybila. Nepochybil tudíž ani soud prvního stupně, když žalobu jako nedůvodnou zamítl. Nejvyšší správní soud všem jeho závěrům přisvědčil.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 120 a § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s., neboť neúspěšnému stěžovateli náhrada nákladů řízení nepřisluší a žalované v dané věci náhradu nákladů řízení ve věcech důchodového pojištění podle zákona nelze přiznat.

Stěžovateli byla usnesením Městského soudu v Praze ze dne 6. 10. 2008, č. j. 4 Cad 78/2007 - 230, ustanovena zástupkyně pro řízení o kasační stížnosti advokátka. V takovém případě platí odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů podle § 35 odst. 8 s. ř. s. použitého podle § 120 s. ř. s. stát. Nejvyšší správní soud určil odměnu advokátky podle § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) ve spojení s § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) na základě provedených úkonů právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b), c) a d) advokátního tarifu částkou 1500 Kč za tři úkony právní služby po 500 Kč spočívající v první poradě s klientem dne 22. 12. 2008 včetně převzetí a přípravy zastoupení; další poradě s klientem přesahující jednu hodinu dne 30. 12. 2008 od 12,30 do 14,30 hod. a v doplnění kasační stížnosti ze dne 30. 12. 2008. Nejvyšší správní soud dále přiznal 3 x 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celkem odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů činí 2400 Kč. Tato částka bude advokátce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. března 2009

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu